

Sygn. akt III UK 130/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Z.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 17 marca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 marca 2015 r., sygn. akt III AUa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
odstępuje od obciążania ubezpieczonego J. M. kosztami
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. M. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 19 marca 2015 r.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. § 8 pkt 3 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie zasad działania komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu odwoławczego oraz sprawowania nadzoru nad działalnością tych komisji (Dz.U. Nr 36, poz. 66 ze zm.) w związku z art. 114 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), przez odebranie ubezpieczonemu prawa do renty inwalidzkiej wskutek uznania przeprowadzenia postępowania za prawidłowe na

podstawie powyższego rozporządzenia Rady Ministrów, „mimo jego sprzeczności z konstytucyjną zasadą podziału władz oraz mimo tego, iż brak było przesłanek do weryfikacji tego prawa”, a także naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 378 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. „w związku z art. 398²¹ k.p.c.”, przez nierozpoznanie przez Sąd odwoławczy w pełni zarzutów apelacji, „a na pewno nie wynika to z uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w [...], a w szczególności przez formułowanie zawarte w uzasadnieniu wyroku, iż pozostałe zarzuty nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia - podczas gdy, brak jest ze strony Sądu drugiej instancji szczegółowego uzasadnienia jakim dowodom dał wiarę, a którym odmówił racji rozpoznając zarzuty apelacji wnioskodawcy”; „naruszenie art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz art. 145 § 1 pkt 5 k.p.a. i art. 149 § 1 k.p.a. w związku z art. 124 ust. 1 oraz art. 14 ust. 1 i ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wobec przyjęcia, że przepisy te mogły stanowić w danym wypadku podstawę prawną do wznowienia postępowania w sprawie, co miało ten wpływ na treść orzeczenia, że Sąd drugiej instancji apelację wnioskodawcy oddalił”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazując, że „w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne. (...) w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy winien ocenić czy działanie komisji lekarskiej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 czerwca 1983 roku w sprawie zasad działania komisji lekarskich do spraw inwalidztwa i zatrudnienia, trybu odwoławczego oraz sprawowania nadzoru nad działalnością tych komisji było zgodne z obowiązującymi przepisami prawa czy nie? Czy komisje lekarskie na podstawie w/w rozporządzenia posiadają prawo do ingerowania w prawomocny wyrok Sądu, w którym zostało określone prawo do renty inwalidzkiej? Nadto jaki charakter ma takie prawo do renty wobec nieokreślenia tego w wyroku tj. trwałe czy czasowe”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od ubezpieczonego na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Zagadnienie prawne, na którego występowanie w sprawie skarżący się powołuje, jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem

wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC z 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP z 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51; wyrok Sądu Najwyższego z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinno przybrać postać porównywalną z formułowaniem zagadnienia prawnego budzącego poważne wątpliwości, o którym stanowi na przykład art. 390 § 1 k.p.c. Chodzi więc o przedstawienie wyraźnych wątpliwości co do określonego przepisu (normy) lub zespołu przepisów (norm), albo szerzej i bardziej ogólnie - wątpliwości co do pewnego uregulowania prawnego (instytucji prawnej). Z przedstawionego przez wnoszącego skargę istotnego zagadnienia prawnego musi jednak wynikać, jaki jest konkretny problem prawny, na czym polegają istotne wątpliwości (na przykład interpretacyjne), na czym polega rozbieżność w orzecznictwie i jakich kwestii owa niejednorodność dotyczy. Sformułowane zagadnienie winno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 4 lutego 2000 r., sygn. akt II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883).

Wymagań tych skarżący nie spełnił, bowiem ograniczył się wyłącznie do postawienia wyżej przedstawionych pytań, nie przedstawiając żadnego wyводу jurydycznego, który potwierdzałby problemy w wykładni prawa. Co więcej, brak jest nie tylko skonkretyzowania problemu prawnego rozumianego jako przedstawienie wątpliwości dotyczących określonych przepisów (norm), ale w ogóle wskazania przepisów, które miałyby podlegać interpretacji.

W rzeczywistości skarżący nie zgadza się z „odebraniem” prawa do renty, która, w jego ocenie, przyznana została wyrokiem sądu „na stałe”. Tymczasem ocena ta nie ma oparcia w ówczesnych przepisach, gdyż zgodnie z art. 78 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), w brzmieniu obowiązującym do 30 sierpnia 1997 r., prawo do świadczeń uzależnionych od inwalidztwa oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę grupy inwalidzkiej, brak inwalidztwa lub ponowne powstanie inwalidztwa. Dodać też można, że zasadność „odebrania” skarżącemu (decyzją z dnia 14 października 1991 r.) prawa do renty, przyznanej wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 4 kwietnia 1990 r., rozstrzygnięta została prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 9 grudnia 1992 r. i w tym zakresie występuje powaga rzeczy osądzonej (art. 366 k.p.c.).

Skarżący nie zdołał zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania jego skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c., należało postanowić jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto po myśli art. 102 k.p.c.